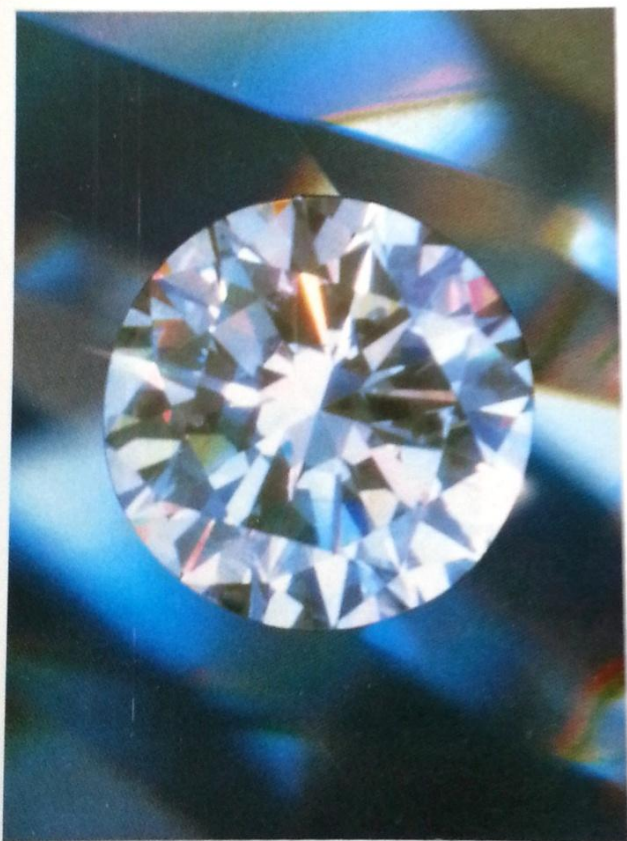

A LÉLEK OKULÁSÁRA

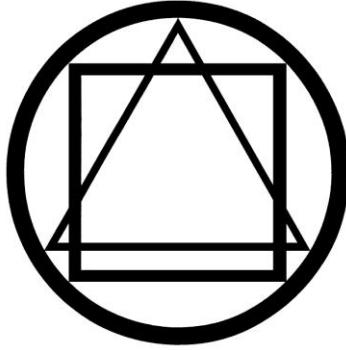
KRISTÁLY
SOROZAT

HERMÉSZ TRISZMEGISTOSZ

**A LÉLEK
OKULÁSÁRA**

KRISTÁLY SOROZAT I

~~IMPRESSZUM~~

Arany Rózsakereszt Nemzetközi Iskolája
Lectorium Rosicrucianum

Székhely:
Bakenessergracht 11-15,
Haarlem, Hollandia

Kiadja:
Magyarországi Lectorium Rosicrucianum
Vallásközösség

e-mail: pelikan@lectorium.hu

Honlap: www.lectorium.hu
www.lectroiumrosicrucianum.org

További ingyenesen letölthető könyvek:
<http://gnosztikuskonyvek.hu>

ISBN 978-963-89693-7-8

Minden jog fenntartva.
Copyright © 2006 RozeKruis Pers,

A LÉLEK OKULÁSÁRA
1997.

ROZEKRUIS PERS - HAARLEM - HOLLANDIA

ISBN 963 22 3 I. k. – 963 7420 21 5 ö

Minden jog fenntartva

© 1995. ROZEKRUIS PERS, HAARLEM, HOLLANDIA

Készült a LECTORIUM ROSICRUCIANUM debreceni nyomdájában

TARTALOM

Előszó	7
Bevezető	9
1. fejezet	11
2. fejezet	15
3. fejezet	20
4. fejezet	24
5. fejezet	29
6. fejezet	34
7. fejezet	39
8. fejezet	43
9. fejezet	47
10. fejezet	49

11. fejezet	52
12. fejezet	56
13. fejezet	59
14. fejezet	63

MI AZ IGAZSÁG?

Nézzétek ezt a kristályt: az egyetlen fény tizenkét felületen jelenik meg, sőt négyszer tizenkettőn, minden felület egy sugarát veti vissza; valaki az egyik felületet nézi, más egy másikat, mégis az egyetlen világosság fénylik mindben.

A tökéletes élet evangéliuma

ELŐSZÓ

A háromszor nagy Hermész Triszmegisztosznak tulajdonított szövegeket azokhoz a régi iratokhoz sorolhatjuk, amelyek a Világosságnak az emberért folytatott fáradozásáról tanúskodnak. E világosság működése a megértő ember számára nagy kincset jelent. Érthető tehát a buzgalom, mellyel az idők során mindent szorgalmasan feljegyeztek. A feljegyzés persze soha sem tárgyilagoss, mindig is személyes tapasztalat gyümölcse, és attól függ, hogy aki ezt a munkát elvégezte, a dolgot mennyire volt képes megérteni.

Jan van Rijckenborgh *Az egyiptomi ős-Gnózis és hívása az örök jelenben* című művében, mely a szintén Hermész Triszmegisztosznak tulajdonított *Corpus Hermeticumot*, egy őskori, görög nyelven feljegyzett gyűjteményt magyarázza, utána nézhetünk, ki volt Hermész Triszmegisztosz. Aki elmélyül bennük, az élvezni fogja, és felismeri, hogy ezek a művek fényes nyomot hagytak a korszakokban.

Az úgymond Hermésztől származó iratokhoz tartozik egy ókori arab szöveg is, melyet a *De Castigatione Animae*, azaz „A lélek okulására” címen adtak ki (*Hermetis Trismegisti qui apud Arabes fertur De Castigatione Animae Libellum* editit latine verit adnotationibus illustravit Otto Bardenhewer, Bonn, 1873). Ez az arab irat hét példányban került napvilágra, de szövegük nem egyezik mindenütt, és csak három nevezhető teljes terjedelműnek. Mivel félreismerhetetlenül mind keresztény, mind pedig muzulmán nyomok is megtalálhatók benne, bizonyára mindkét irányzat használta. Erre utal néhány részlete is, melyeket a mai olvasó megkérdőjelez.

A fent említett *Corpus Hermeticum* ezt a szöveget nem tartalmazza, ezért fontosnak tartottuk, hogy magasztos tartalmát, mely mélyre hatoló tanulmányokkal fejtegeti a lélek lényegét, a magyar olvasók számára is hozzáférhetővé tegyük.

Szövegünk szabadon dolgozza fel azt az angol fordítást, melyet Walter Scott Bardenhewer említett latin szövege alapján felvett a *Corpus Hermeticum* kiadásába (*Hermetica. The Ancient Greek and Latin Writings which contain Religious or Philosophic Teachings ascribed to Hermes Trismegistos*. Oxford, 1924-1936, Vol. IV, Testimonia, Ed. A. S. Ferguson). Össze lett hasonlítva egy ré-

gebbi német fordítással is, melyet H. L. Fleischer adott ki a múlt században (*Hermes Trismegistos, An die menschliche Seele*, Leipzig, 1870). Fleischernek ugyan csupán egy olyan kézirat állt rendelkezésére, mely a tanulmány első felét tartalmazta.

ROZEKRUIS PERS

BEVEZETŐ

Isten nevében, a mindenség oltalmazója nevében kezdem feljegyezni a nagyra becsült filozófus, Hermész Trismegisztosz egyik tanulmányát, amelyben a lelket felszólítja, forduljon el az alant lévő dolgoktól, és igyekezzon felfelé irányulni a saját világára. Ezzel a lelket meg akarja óvni a további lesüllyedéstől az ellentétek világában, mely a lélek számára idegen, mert a lélek nem onnan származik. Ezeken a dolgokon szükségképpen el kell gondolkodni, hogy az ember közeledhessen az eredethez, és beleolvadhasson az Alkotóba.

1. FEJEZET

Örök elveket fogok megmutatni neked, ó lélek. Illeszd be őket a lényedbe, váljanak a tulajdonoddá, és hasson át az igazság, ahogyan meg vagy róla győződve, hogy a tűz forró és száraz, a víz meg szomjat olt, és természeténél fogva hideg és nedves.

Ha némely dolgok homályosnak tűnnek számodra, akkor térj be a lelkiismeretedhez, hogy tehetséged ellentétektől és zavaroktól mentes maradjon. Akkor a külső dolgok a belső látáshoz vezérelnek. Ahogyan egy festmény láttán a festő létezésére következtethetünk, az ecsetvonásokban és a stílusban a festő keze munkáját ismervén fel, melyet a készítő lelkesedése mozgat, úgy részesülünk az alkotó ötletében.

Mindennel így van ez, ó lélek. Ha az alkotója nem látható, akkor művein keresztül közelíthetjük meg. Ugyanígy fontolgathatjuk a mindenség Alkotóját és a sors műveit is, vagyis teremtések révén.

Kérlek, ó lélek, gondolkodj el mindenben, legyen az akár a gondolkodással, akár az érzéssel észlelhető. És tudd meg: az igazán Létező, az első Ok, a teljes Világosság megajándékoz a

dolgok belső lényegének és finom különbségeinek, tehát a Gnózis felismerésének a lehetőségével.

Őhöz képest minden dolog elkülönült, de egyik sem része őneki. Ő az általános, de nem mindennek az összege. Gondolkozz el ezen, ó lélek, és szabadulj meg a természet tisztátalanságától. Légy alázatos, és vágyakozz a jó forrására és Atyjára, a gondolkodási képesség gyökerére és alkotójára, az élet és a bölcsesség ajándékozójára. Ő az egyedül jó és a kegyelem, hogy részesülj az életben, és megtapasztald a szerencsét és a boldogságot.

A világegyetem okozója, alkotója és megalapítója – legyenek áldottak és szenteltessenek meg az ő nevei mindenek fölött – hozott létre téged a semmiből, ó lélek, és ajándékozott meg a gondolkodás alkotóképességével. E képesség révén tudod látni a dolgokat igazán úgy, ahogyan ő teremttette. Alakot azonban te adsz nekik, holott az eszme, amelyen alapulnak, rejtve van előtted. Te alakítod őket a világból, amelyet látsz, formából formát készítvén.

Pecsétet vés az Alkotó, s pecsétjének lenyomatából, a képből szerzed ismereteidet. Így adatik meg néked, hogy ráismerj az igazi formára, ahogyan azt a pecsét készítőjének lelket adó munkája keletkeztette. Szóval a víz mozgását a fövényen és a homokban hagyott nyomaiból ismered meg. Hidd el, igaz amit

mondok, és tudd meg, hogy a formák és képek, melyeket a jövő-menő dolgok világában testi szemeiddel látsz, csak példázatok, az igazán változatlan és romolhatatlan élet ötletének csupán lenyomatai.

A szellemben lévőket kizárólag szellemi szem pillanthatja meg. Aki a szellemben, az igaz életben van, és testtel rendelkezik, annak tisztában kell lennie vele, hogy ez az élet folytonos valóság.

Az ember az anyagban képet alkot önmagáról. Önmagát látja saját ötleteiben és lenyomataiban. Ennek örül, ez tetszik neki. Önmagában látja a szeretetet; az öröm és tetszés megvan őbenne. Ez egy igazi, romolhatatlan és örökké tartó boldogság.

Törekedj, ó lélek, bepillantáshoz jutni megnyilvánulás révén, ismerd meg a dolgok lényegét, de ne ügyelj mennyiségükre és minőségükre. A dolgok lényege és jelensége egyszerű, és a lélek azonnal és közvetítő nélkül megértheti őket. A mennyiség és a minőség viszont sokféle, és tér és idő korlátozza.

Meg kell tudnod, ó lélek, hogy a sokféleség világába lehetetlen bepillantást nyerni. Ezen a világon nem maradhatsz, ebből semmit sem vihetsz magaddal.

A bepillantás elnyerése a lélek tulajdonsága. A belátás különbözik a külső dolgoktól. Ragadd meg tehát az egyszerűség ismeretét, és a sokrétűséget hagyd el.

A kozmikus elemek közül, ó lélek, a föld a legnehezebb. Ez ülepedett a legmélyebbre. Nagyon besűrűsödött. Durva, tömény, nehéz és merev. Ki van zárva a világosságból és az életből, tehát az önálló működésből.

Ezután a víz eleme következik. Ez a földnél finomabb, tisztább és magasabb rangú. Több életlehetőséggel rendelkezik.

Majd a levegő eleme következik. Ez a víznél is finomabb, és még több fény és élet van benne.

Ezt aztán a tűz eleme követi, amely a legnagyobb életlehetőségekkel bír.

A tűz után az égitest eleme jön, mely a négy alantas elem legtisztábbját tartalmazza. Különös és egyszeri, először is mert nagyon finom az anyaga, szinte túlcsordul az életlehetőségektől, szépen és fokozatokban van elrendezve, és nagyon közel áll a szellemben részesülő élethez és a tökéleteshez. Másodszor: mert a legszebb, tökéletes és szimmetrikus égitest-formája van, azaz gömb. Harmadszor: mert amit körülzár, az mind azonos formájú, gömb alakú; gömb a gömbben, sorban egyik a másikban lefelé, egészen a földgömbig.

Az égitest eleme után, mely a legmagasabb, felfelé a lélek anyaga következik. A lélek tiszta, világosan ragyog, és az égitesteket harmonikusan mozgatja. A lélek minden elemnél és testnél finomabb, amit körülfog. A lélek testetlen. Ami a lélek

alatt áll, az nem részesülhet az életben, csak a lélek által. A lélek rendelkezik a gondolkodás, az akarás és a megítélés képességével. Tehetségét mindenre kiterjeszti, ami összeköttetésbe kerül vele, ha az képes megvalósítani ezeket a lehetőségeket. Így hoz életet.

Ami a lélekkel nincsen kapcsolatban, az nélkülözi a gondolkodást, az akarást, mozgás és a megítélés lehetőségét. E tulajdonságok nélkül viszont nincsen élet.

A szellem a lélek fölött áll, és magába zárja a lelket. Ez minden észlelhetőség legfinomabbja, és mindeneknél magasztosabb. A szellem Istentől kap világosságot, életet és szépséget, és közvetítő nélkül hinti ezt mindenre, ami őbelőle él. A szellem a legmagasságosabb közvetítő. A legközelebb áll Istenhez, mint a kamarás a királyhoz.

Gondolkozz el ezen az összetételen, ó lélek, hasd át magadat ennek az igazságával, és légy ebben teljesen biztos. A dolgok így vannak összerakva, elrendezve és fokokra osztva.

2. FEJEZET

Hazugság, ó lélek, hogy a világ megcsalja az embert, s hogy tele van káprázattal és látszattal. Ezt csak az mondja, aki nem tett szert belátásra. Jó lenne, ha az ember, első lépésétől az utolsóig szüntelenül jólétben és boldogságban élhetne. De nem ez a helyzet. Ismételten boldog, majd boldogtalan, jólétben, majd nyomorúságban él. Nem a világ csapja be az embert, hanem az ember önmagát. Így rontja el a létét.

Az ember azt hiszi, boldogságát ennek a világnak az adományai biztosítják, s ezek örökre maradandók. Aztán belepusztul a jó és a rossz váltakozásába.

Bár ez a világ egymással hadakozó ellentétekből áll, a jó és a rossz szüntelen ütközetéből, megvannak benne a magasabb és valóságos dolgok példázatai és tükröződései is. Emiatt a lelket itt fel lehet kelteni, és arra lehet készíteni, hogy figyelmét önmagára irányítsa, s ezzel belátáshoz jutva megtudja az igazságot.

A lélek azért jön erre a világra, hogy megkülönböztetési képességre és belátásra tegyen szert. Itt viszont elhanyagolja a megbízatását, elfelejti lényegét, mire ennek a világnak a javai

felszippantják, s földi léte célját így szem elől téveszti. Érzékszerveit az ember helytelenül használja. Így nem nyer betekintést, holott ez a világ olyan hely, ahol meg lehet ismerkedni az igazsággal. Az érzékszervekkel észlelhető formák elmúlnak ugyan, mégis egy igazán örök élet árnyképei és példázatai.

Az őstípusok világában nincs semmi olyasmi sem, ami ezen a világon és a dolgokkal történő folyamatokban meg ne lenne vetület formájában. Másrészt nincsen ezen a világon semmi sem, ami nem az őstípusok világának a példázata lenne. Az érzékvilág csalókasága és folyékonyága az embert arra készíti, hogy forduljon el tőle, és igazodjon kizárólag az őstípusok tisztaságához. E világ gyenge, változandó és mulandó formái az őstípusok tartós hatására utalnak. Az érzékvilág dolgainak kölcsönös ellentmondása és tarthatatlansága az embert arra kényszeríti, hogy az őstípusok világában, a tiszta gondolatok birodalmában fennálló egyetértésre nézzen.

Anyagvilági tartózkodásod idején, ó lélek, ne fűződj az érzékek működéséhez, mert megakadályozzák a belátás megszerzését; célod és megbízásod ugyanis tenmagadban él. Így leszel képes minden tehetségedet az egyetlen célnak szentelni: belátáshoz jutni, s ezáltal az eredetben lenni. Ha az egyetlen életre vágysz, akkor le kell vetned tisztátalan ruhádat, el kell távolí-

tanod testedről a piszkot, meg kell semmisítened, ami igazi fájdtnak ellentmond.

Ha ezt megtetted, akkor fordulj az igaz élethez, és tapasztald meg örömeit. Öltsd fel azt a ruhádat, mely összhangban van belső lényeddel. Vedd körül magadat a belőle eredő formákkal, melyek örökké valók és megváltoztathatatlanok, amelyeknek a kikelet, virulás és pusztulás világában való tartózkodásod alatt csupán vetületeit és példáit láttad.

Gondolkozz el mindenben, amit magyaráztam neked. Hagyd, hogy áthasson ez az igazság, és próbáld megérteni. Azt is tudnod kell: három dolog különböző változatai romlasztóak: a sokistenűség, az igazságtalanság és az érzéki élvezetre vágyás. Egyetlen gyökerük van: ennek a világnak a kedvelése. Kerüld tehát ezeket, és menekülj előlük, mint a madár a madarász hálójától. A sokistenűséget elkerülheted, ha az egység vezérelhet. Az igazságtalanságtól megóvod magadat, ha belátás, tisztaság és megbízhatóság vezet. Ha nem reagálsz érzéki élvezetre, akkor mentes leszel a keserűségtől, rettegetől, félelemtől, aggodalomtól, tudatlanságtól és birtokvágytól.

Győződj meg róla, ó lélek: ezek a viselkedési szabályok helyesek, s így részesülsz a boldogságban a megsemmisülés helyett.

Isten az embert a mindent átható, teljes betekintés elnyerésére teremtett, s hogy eszerint éljen. Az ember azonban erre folyamatszerűen érik meg, mint a szőlő vagy más gyümölcs.

Az embert az érzékszervileg észlelhető dolgokból álló lénynak is láthatjuk, de láthatjuk a szellemből származónak is, mely érzékszervileg észlelhető dolgokkal van felruházva.

Érzékszervi szempontból a világra érkező ember a lényével kapcsolatos működéseket kezdetben nem képes alkalmazni. Táplálék felvételével azonban okulásra alkalmas állapothoz fejlődhet fel. Akkor még nem képes gondolatokat kelteni. Ha belátásra vágyik, akkor a legmagasságosabb javakkal táplálják, a tökéletessel, ami a teljesüléshez vezet. Így nyeri el az önálló alkotás lehetőségét, hogy a helyes gondolatok kialakítása révén szabaddá váljon. Ettől a pillanattól kezdve mondható felnőttnek.

Érzékszervileg nem észlelhető szempontból az ember kezdetben az alkotó szervvel kapcsolatos eleven erő, amelyet a maggal visznek be az anyaméhbe. Akkor az égitestek közvetítésével a magzat kialakul, és elkezdődik egy élőlény gyarapodása. Ennek a lénynak meglesz a lehetősége a választásra és az elkerülésre. Ez az élőlény akkor válik emberré, ha belemegy egy tökéletes erő, mely őt is tökéletessé teszi. Ez az erő az igazi gon-

dolkodási képesség. Ekkor lett ellátva az ember mindennel. Ekkor tökéletes, és ebből a tökéletességből kell élnie.

Ember kezdetben nem volt sem lehetőség, sem eredmény formájában. Később lehetőségként, most meg mint valóság van jelen; most tökéletes. Tehát szabad akaratából cselekedhet. A gondolkodás tehetségével önmaga és mások számára is teremtként működhet.

A mindenség Alkotója, dicsértessék a neve, az igaz gondolkodási képességgel rendelkezők füle számára szüntelenül mondja gondolatait. De nem mind, aki hallja, érti is a beszélőnek a szándékát. Egyes lényeknek tolmács kell, magyarázó, közvetítő, mert a beszélőt nem képesek közvetlenül megérteni. Mintha idegen nyelvet hallana, a tolmács fordításától függ.

Neked azonban nem kell olyannak lenned, mint akiknek tolmácsra van szükségük. A fordítók gyakran megbízhatatlannak, megváltoztatják a szavak értelmét és elferdítik jelentőségét. Arra kérlek tehát, emelkedj felül az Isten beszédét nem értőkön, és azokkal lépj kapcsolatba, akik megértik.

Próbáld, ó lélek, a következményeket felismerni, mielőtt cselekszel; tudjad, mely gyümölcse lesz a fának, mielőtt elültetted. Ha igyekszel belátásra szert tenni, mielőtt cselekszel, megtiszteltetés lesz a részed, könnyű lesz a dolgod, és jó termést aratsz.

3. FEJEZET

Az anyagvilág tulajdonságai egy pillanatra sem állandók. Szüntelenül viszályban állnak egymással és összeegyeztethetetlenek. Légy óvatos tehát ó lélek, állj el ezektől a látszatoktól, melyekkel nem szabad kapcsolatban maradnod.

Te, lélek, egyszerű vagy – azok sokfélék. Te nem csalsz – azok csalnak. Te igazán élsz – azok nem rendelkeznek valódi élettel. Te olyan vagy, mint önmagad – azok begubóznak és beöltözködnek, káprázatok, állhatatlanok, mulandók.

Légy figyelmes, vigyázz magadra, nehogy a rabszolgájukká tegyenek és eltereljenek a célodtól. El ne hanyagold, ó lélek, igaz mivoltodat, mely egyszerűség, igazság és nagy méltóság. Ne bízz az anyag-dolgokban, melyek többszörösek, csalókák, hűtlenek és elutasítják egymást – különben eltévedsz és elpusztulsz.

Meddig hagyod, hogy az érzéki világ csillapítatlan vágyai befolyásoljanak, melyek egyik észlelettől a másikhoz menekülnek, a forrótól a hideghez, majd a hidegtől vissza a meleghez, az éhségtől a jóllakottsághoz, s a teltségtől az éhséghez?

Ameddig az anyagtól függsz, addig a kielégítetlen vágy a sorsod. Mihelyt birtokolsz, azonnal az elvesztés lehetőségének a kínja gyötör. Ha pedig elveszik tőled, akkor a kint az aggodalom váltja fel, és a veszteség sajnálata.

Told félre tehát, ó lélek, ami ezt a kint és aggodalmat okozza. Ne sajnáld ilyenmód elhagyni az aggályt, a gondot, a félelmet és a fájdalmat, ami a kielégítetlen vágyak következménye, s többé ne bosszankodj, hogy megbékélhess, hogy félelemtől mentessé és vidámmá válj.

Aki a nyugalom helyett a csillapíthatatlan vágyakat választja, bolond az. A bolond tévutakon bolyong és a vesztébe rohan.

Lent az anyagvilág, ó lélek: a csillapítatlan vágy, a szorongás, a megszegyenülés és az elszomorodás helye. Fent a szellem és a nyugalom világa, melyhez félelem nem férhet hozzá.

Ott nagy a méltóság és az öröm. Mindkét világot láttad, mindkettőben éltél. Döntsél a tapasztalatod alapján. Bármelyik világon lakhatsz. Egyik sem utasít el, sem nem fog elhanyagolni téged. Az ember számára azonban lehetetlen egyidőben a csillapítatlan vágyak kínját és a nyugalmat is élvezni, fennköltnek, ugyanakkor korcsnak lenni, egyszerre örülni meg bosszankodni is. Mindkét világ szeretetét ugyanaz az ember nem egyesítheti magában. Ez lehetetlen.

Te, ó lélek, bizonyos törzsből születted, ennek az ága vagy. Bármilyen messze is lenne az ág a törzstől, a magegyezés és a kapcsolat megmarad. Táplálékodat a törzsedtől kapod. Ha valami a törzs és az ág közé kerül, akkor a kapcsolat és a táplálkozás megszakad, s az ág elhervad.

Gondold meg, ó lélek, és rögzítsd a lényedben: rendeltetésed az alkotódhoz való visszatérés, mivelhogy ő a te törzsed, őbelőle növekedted. Vesd le tehát az anyagvilág minden piszkát és terhét, szüntess meg mindent, ami akadályozza, hogy visszatérj saját belső, magasságos világodhoz, törzsedhez és eredettedhez.

A háborúban a legyőzött katona, aki fegyverét leteszi és az ellenségnek megadja magát, fogságba esik. Amelyik tovább harcol, védekezik és nem adja meg magát, az elesik. Az anyagba merülő lélek tehát vagy fogságba kerül vagy elpusztul. Aki a fogságot választja, arra hosszadalmas kínlődás és rabszolgaság vár. Aki a halált választja, az meghal, hogy élhessen. Halálában visszanyeri az igaz életet, s elkerüli a fogságot, a megalázást és méltósága elvesztését.

Ha az aljas és méltatlan tetteket el akarod kerülni, akkor vizsgálj meg mely forrásból erednek, s távolodj el attól. Ez a forrás ennek a világnak a kedvelése.

Ha viszont nemes és isteni cselekedeteket tervezel, akkor gondolataidat ezeknek a gyökerére irányítsd, ültess el önmagadban ezt a gyökeret, és ápolj. Ez a gyökér az evilág dolgaitól való elfordulás. Mindeközben gondosan kerülj a látszatot, ne-hogy a túlzott óvatosság gyávává tegyen, s ezzel elveszítsd a bátorságod és a tisztességed, mert így kigúnyolod és megalázod önmagadat.

Ami nem anyagból készül, az mind valóság. Ez az igazi valóság pedig anyagtalan. Ha az igazi valóság összeáll az anyaggal, akkor a szándékának megfelelő alakot ölt.

Messzire kerülj el a szétforgácsolódást, ó lélek. Ha maga az élet az egységhez és az egyetemességhez visz téged, akkor éld meg ezt szabadon és alázattal. Akkor a kínok, a fáradsalmak és a nehézségek lepereregnek rólad. Mint aki fáradságosan megszerzett egy lámpást, hogy lásson az éjszakában, melyet most a kelő nap sugarai láttán félretesz.

Óvakodj mindentől, ami alantas és méltatlan, ilyet ne végy fel lényedbe, nehogy a jelleged elcsúfuljon és fajtád számára taszítóvá válj, mert így önmagadat akadályozod igazi hazádba visszavivő ösvényeden.

Tudd meg, hogy a világmindenség magasságos Alkotója mindennél nemesebb. Ezzel a Nemessel lépj összeköttetésbe. Ha egyesülsz lényedben lévő belső forrásoddal, akkor közeledsz

ahhoz, aki téged is alkotott. Meg lehetsz győződve róla, hogy a nemes a nemessel társul, s a nemtelen a nemtelenhez fordul.

Az alakuló dolgok világában tartózkodsz, mégis a nyugalmat keresed. Egy alakuló világban hogyan is létezhetne nyugalom? A vizeken a csónak hánykódik, s ha egy pillanatra nyugton maradna, az véletlen lenne csupán. A víz hamarosan újra mozgatni kezdi a színén lévőket. A csónak csak akkor nyugszik meg, ha partra vonják. Mert a csónak a szárazról származik, az felel meg az ő töménységének és súlyának. A csónak csakis akkor nyugszik meg.

A lélek sem csendesedhet el az anyagvilág hullámverésében; még csak szünetet sem tarthat. Ha viszont visszatér forrásához és gyökeréhez, akkor elcsendesül és megnyugszik. Mentessül az nyomorúságtól, megalázottságtól és tévedéstől, amelyben az idegen földön részesült.

4. FEJEZET

Az anyagvilág tiszta és tisztátalan dolgokból áll. Az embernek itt először a tisztátalant kell meginnia, azután a tisztát, ha boldogulni akar. Hidd el, jobb a tisztátalan után tisztát inni, mint tiszta után tisztátalant.

Rögeszme azt képzelni, hogy a durva anyag világában bárhol valami tisztát lehetne találni. Ha hiszik is a talált dologról, hogy tiszta, igazán tiszta nem lehet, mert ami nem örök, az tisztát nem tartalmazhat. Az anyagvilág minden tisztátalanság piszka, és mindenütt lármás. Gondold meg, hogy ezt jelképesen értem. Ha a teljesen tisztára, a keveredéstől mentes lélekre vágysz, akkor azt ne a jövés-menés világában keresd.

A semmivel sem kevert, a valóban tiszta, a lélek tisztasága a hozzá méltó és neki járó helyen található. Máshol hiába keresed. Ha pedig nem találsz, amit keresel, nem éred el, amit hajszolsz, akkor a kielégítetlen vágy aggodalma és fájdalma kínoz, megbetegszel és meghalsz. Így az igazi gondolkodás örömét és az örök életet nem éled meg.

A jármű, melyben születél ó lélek, s amelyet a földi élet tengerén hajtasz, vízből készült és megfagyott. A sorsod ide vetett téged. Hamarosan felkel a Nap, a jég megolvad és vízzé válik, te a vízen ülsz és otthagynak. Ezt nem bírod ki. Olyat keress tehát, ami elbír téged. Ez viszont a képesség a helyes irányban úszni, míg talajt nem érsz.

A tiszta és áttetsző vízben minden meglátszik. Az iszapos és hulladékkal vegyült víz nehezíti a meglátást, s a rejtettet nem észleled. Mint a Nap fénye is: amikor megvilágítja a dolgokat, akkor olyanoknak látjuk őket, amilyenek. Ha viszont a Napot füst, por vagy felhő fedi, akkor a szem nem veheti ki a dolgokat.

Így van ez akkor is, ha a szellem világos fényét durva, tömény és sötét dolgokkal vegyítik el. Az elhomályosulás miatt a lélek nem képes meglátni a szellemben meghatározott tiszta formákat és jelenségeket. A lelket ez megfosztja annak a lehetőségétől, hogy elképzelést alkosson magának a szellem világának valóságáról, és betekintést nyerjen a helyes irány kiválasztásához szükséges tényezőkbe, amelyek révén rátérhetne a boldoggá válás útjára.

Csupán azért, mert valaki nem rendezi be és nem lobogózza fel a házát, de minden ellenérzés nélkül továbbra is benne lakik, még nem mondhatjuk, hogy elhagyta otthonát. Az ellenérzés jeleit akkor kezdi mutatni, ha készül elköltözni.

Szintúgy, ó lélek, a világ anyagisége tekintetében az ember nem halt még el csupán azért, mert elutasítja a világgal járó örömeit és kívánságokat, de továbbra is a világon lakik.

Az igazi elhalást annak a heves vágya kíséri, hogy ki akar költözni az anyagszerűségből, meg akar szabadulni az ellenségességtől, a viszálytól, a széthúzástól és a sötétségtől. Ezért tehát, ó lélek, élj a halállal a szemed előtt, s a halál kilátása ne gyötörjön téged. Halálfélelemmel ugyanis megsemmisíted a lényedet. Ellenben ha a halált csak kapunak látod, akkor elnyered a boldogságot.

Hiszen tudod, ó lélek, hogy halálod révén másik élethez jutsz másik területen. Ott laksz majd nem szegénységben, hanem jólétben, nem szükségben, hanem elégedetten, nem rettegésben, hanem békességben, nem fáradalmakban, hanem nyugalomban. Nem fájdalmak görnyesztenek majd, hanem örömöd lesz; nem beteg leszel, hanem egészséges. Nem a sötétség, hanem a fény vesz körül.

Ne búsulj tehát, hogy gonosz ruháidat és csalóka jelenségedet le kell vetned, hogy sokkal jobb és örök ruhákhoz juss.

Ne búsulj, hogy belátásokat és tapasztalatokat gyűjtesz, majd a igazsággal egyszerűségben és egységben lépsz szembe, mert ezek lényed tulajdonságai.

Rokonérzelműeket keresel, ó lélek az alakulás és elalaktalanodás világában, holott tudnod kell, hogy olyanok itt nem találhatók. Amit keresel, az csakis a szellem világában létezik, mely természeténél fogva egyszerű, tiszta és romlatlan. Ha erre vágysz, akkor ehhez a birodalomhoz fordulj, hogy megkapjad, amire szükséged van, és ne az alakulás és elmúlás világában keresd, ami ott nem található. Ennek lakói foglyok és rabszolgák. Hogyan is várhatsz el barátságot egy fogolytól és hűséget a rabszolgától? Légy erről meggyőződve és eszerint élj.

Nehéz, ó lélek megválni a barátoktól, de kénytelen vagy, mert felette nehéz baráti kapcsolatot tartani olyannal, aki a barátját biztosan elhagyja.

E világ lakóit jogtalanság éri, s ugyanígy járnak el ők is másokkal. Rossz útra küldik őket, s ők is tévútra terelnek másokat. Ha például egy lélek belép az aggodalomnak és bánatnak erre a területére, akkor barátság és örömrivalgás fogadja; amikor elmegy, jajveszékelés és kiabálás kíséri. Ebből is kiderül, milyen oktanok, s az igazsággal és jogossággal mennyire ellentétesek az emberek.

Tudd meg, hogy a lélek számára négy halálos dolog létezik, ami a veszedelemre viszi: az első a tudatlanság, második az aggodalom, harmadik az elégedetlenség, negyedik a félelem. Igen szerencsétlen az a lélek, akit ez a négy állapot gyötör. Ha vi-

szont a halál keserűségét közömbösen és állhatatosan el tudod viselni, akkor mentessé válsz nemcsak a félelemtől, hanem az elégedetlenségtől is. Maradj tehát szenvtelen, hogy tévelygésed idejére az elégedetlenség és a félelem idegen földjén nehogy az aggodalom is utolérjen. Megrendíthetetlenül meghalni nagy-szerű. Megszégyenítő a halált legyőzöttként, leverten és bátor-ságot veszve megélni. A meghalás rövid ideig tart és hamar elmúlik, fogságban elpusztulni viszont maradandó szégyen és megalázó. Ne kelletlenül halj meg tehát, ne húzódozz a búcsútól az anyagvilágban. De őrizkedj a fogságtól, mert a meghalás életet, a fogság halált jelent a lélek számára.

Az emberek három fokon tartózkodnak. A legalsón az ember tud ugyan, de nem cselekszik aszerint. Mint a bátor de védtelen férfi. Fegyverzet hiányában hogyan is szállhatna szembe az ellenséggel? A második fokon az ember tudás hiányában cselekszik. Mivel a bátor könnyebben jut fegyverhez, mint a gyáva bátorsághoz, az ismeretek hiányában cselekvő jobb a tudónál, aki nem cselekszik. A harmadik fokon az ember tájékozott és cselekszik is. Ilyen a bátor harcos, aki fel van fegyverkezve.

A Hold addig süt, amíg a Nap megvilágítja. Ha a Föld közéjük áll és árnyékát a Holdra veti, akkor a Hold nem ragyoghat többé, hanem elsötétül. A lélek is addig fénylik, amíg a szellem megvilágosítja. Ha azonban a létrejövés és elmúlás a lélek és a

szellem közé tolakodik, akkor a lélek fényét veszti és elsötétül. Ahogyan a Hold nem kerülhet ki a sötétből, ameddig a Föld az űrben a helyén marad, úgy a lélek sem kerülheti el a sötétséget és a károsulást, ameddig természetünk anyagához ragaszkodik. Ebből az derül ki, hogy a lélek csak akkor nyugodhat meg, ha a lehető leghamarabb megválnak ettől a világtól.

5. FEJEZET

Az igazi, tevékeny intelligencia nem egyéb, mint alkotóképesség, mely dolgok és gondolatok képében jut kifejezésre. Amely lélek tartózkodik ettől, az elveszíti önmagát, és az életet is nélkülöznie kell. Elképzelések és nézetek kifejlesztése képezi az intelligencia tevékenységét és az örök élet törvényét. A világ élvezete pedig a halál.

Ami anyagból áll és amiben nem lakozik igazi gondolkodási képesség, az természete alapján a saját eredete irányában mozog. Csakis ott a helye, ott frissülhet fel és ott nyugodhat meg. Ami földből tevődik össze, mint például a kövek és hasonlók, az a földhöz, minden földi keletkezés gyökeréhez és eredetéhez tér vissza, ha nem éri ellenkező erő. Ha a föld rögét felemelik, majd eleresztik, akkor saját természetes mozgása révén gyorsan visszatér a földhöz, eredeti eleméhez.

Ha semmi sem tartja vissza, akkor sajátossága alapján a víz is visszatér saját elemének nagyobb mennyiségéhez. Ezért folyik minden forrás vize feltartóztathatatlanul a folyókba és a folyók szakadatlanul a tengerekbe. Abba olvadnak bele, mert

ott található a legnagyobb mennyiségű víz. Így van ez a többi elemmel is. A tűz és a levegő felfelé száll, mert mindkettő vízszatőrekszik a saját eredetéhez.

Azt látod tehát, hogy ami nélkülözi a gondolkodási és megkülönböztetési képességet, azt egy vak indulat és a természetes kívánság mozgatja. És minden arra a helyre igyekszik, ahol gyarapodhat, élhet és erős lehet. A dolgokban belső ellenállás van az egyedüllét ellen, és nem kedvelik, hogy el legyenek választva hazájuktól és eredetüktől.

Akkor, ó lélek, noha fel vagy szerelve a gondolkodási képességgel és a megkülönböztetés tehetségével, miért nem vagy hajlandó visszatérni hazádba és saját elemedhez? Hiszen csakis ott van jó dolgod és ott élhetsz. Miért fordulsz el tőle, miért választod el magadat gyökeredtől és eredetedtől? Miért választod a külhont, miért maradsz idegenben, ahol szégyen ér és szidalmazás a sorsod? Mi hajt téged, mondd csak, ösztönös vágy vagy intelligens gondolat? Ha ösztönös vágy, akkor ez az anyagi elemek veled született viselkedése, melyek a saját elemeikhez törekszenek vissza.

Ha viszont az intelligens alkotóképesség mozgat és rendelkezel az ítélőképességgel, akkor miért hagyod magadat rávenni, hogy hazád helyett idegenbe menj, megaláztatásban részesülj, méltóságodat megtagadd, megszégyenülj és büntetést kapj

az örök nyugalom, megtiszteltetés és hatalom helyett? Aki ilyen kétségben él, az sem nem ez, sem nem az, valójában semmi. Sem nem anyagi dolog, sem a működő intelligenciában részesülő lényekhez nem tartozik. Nincstelen és tétova lény tehát.

Miután mindent láttam, ó lélek, arra az eredményre jutottam, hogy három, mindent felülmúló tulajdonság létezik: először is belátás, másodszor elégedettség, harmadszor biztosnak, azaz aggodalomtól mentesnek lenni. A belátáshoz a lélek úgy jut hozzá, hogy visszatér eredetéhez, és csatlakozik az egységhez. Az elégedettség azzal érhető el, ha a kívánságot megszüntetted, s ezáltal megkapod a szükségeset. A biztonságot és agálymentességet akkor keletkezik, ha legyőzöd a halálfélelmet önmagadban, és kezdesz elválni ettől a világtól.

Ameddig a kikelet, a virulás és a hanyatlás világában tartózkodsz, két dologtól őrizkedj, melyek a lélek számára halálosak. Fordulj el ezektől, mintha csak félnél tőlük. Ez a kettő: az asszonyok és a szeszésital. Aki asszonyok hálójába gabalyodik, az olyan, mint a madár egy oktalan gyerek kezében. A gyerek vidáman játszik vele, mialatt a madár halálfélelmet érez és a játékot kínzásnak veszi. Ugyancsak tartózkodj a részegségtől is, mert ez a lelket mintegy hajóvá teszi, mely kapitány és kormányos nélkül hanyódik a tenger tajtékzó hullámain. Így téveszt

irányt a szellemtől elválasztott lélek is; a természet erői elsodorják, és elpusztul.

Ha az egykor meglévő belátás elillan, akkor az anyagvilág, a test és képességei elkerülhetetlenül az ismeret forrása és teked furakodnak. Ha a feledésbe merülsz, akkor ezt a te összetett lényed okozta, mely sötét, meghasonlott, meg van terhelve és követelődző. Téged az ellentétek segítségével tart fogva. Ez okozza a feledést, melyben elveszíted korábbi ismereteidet.

A lélek egykori belátásait és ezeknek elvesztését a sötétséget és világosságot látó szemhez hasonlíthatjuk. Ha a szemet sötétség veszi körül, akkor semmit sem lát, még ha a dolgok ott fekszenek is előtte. Ha viszont fény esik rájuk, akkor a szem is megvilágosul, és megkülönbözteti a dolgokat, amiket azelőtt nem látott. A fény tehát a kapocs a dolgok és a szem között. A fény ajándéka a megkülönböztetési képesség, s ezzel válnak valóra a dolgok, melyek addig csak lehetőség képében voltak jelen. Ameddig a szem világossághoz jut, addig a dolgokat látja és megkülönbözteti. Ha azonban a szem világtalanná válik, azaz sötétség veszi körül, akkor azonnal elveszíti észlelőképességét és mindazt, amit emiatt képes volt felvenni. Hogy az észlelési képesség megmaradjon, ahhoz a fénynek mindig jelen kell lenni; ekkor a szem sötétségtől mentes.

Látod-e most már, ó lélek, hogy a világosság a szellemből, a sötétség pedig a testből ered? Ha ezt érted, akkor miért bússulsz, hogy a testet el kell hagynod? A legnagyobb fájdalmat a test miatt éled meg. Ez meggátol annak az észlelésében, amit mindenképpen tudnod kellene. Inkább azt kellene gyászolnod, hogy távol maradsz a szellem világától; mert e világ hatására részesülsz a legnagyobb kegyelemben, hogy elérheted a neked megfelelőt, amit keresned kell és meg kell ragadnod.

Fordulj el ettől a természettől, ó lélek, mondj le róla. Hagyd abba a szeretését, inkább félj tőle. Őrizkedj a szenvedéstől, amihez ez téged végső soron visz, és fordulj a te világodhoz, mely gyökered és ősalapod, egy olyan magas rangú és méltóságos lény helye, amilyen te vagy. Így jutsz hozzá az örök élethez és a teljes boldogsághoz.

Meddig folytatod szorgalmasan a bolyongást a kikelet, virulás és pusztulás világában? Meddig keresgéled a barátokat és társakat, itt az egyiket elárulva, ott egy másikkal megismerkedve? Akikkel barátságban egyesülsz, azok között egy sincs, akiben – mint emberben – ne lenne meg a másik oldal is, a hűtlenség és az árulás, legalábbis gondolatban, mialatt te hű maradsz őhozzá és segíteni akarsz neki. Mind képmutató, mialatt te őszintének tartod őket. Mind bepiszkít és meggyaláz, ha tisztának tartod is őket. És egyetlen egy sincsen, aki ne lenne egész

lényével szüntelenül ellened, ahogyan te is őellene vagy mindenestől és mindenkor a természeted miatt. Végül pedig megszakítod az összeköttetést, mely fennállt közöttetek, holott teljesen indokolatlan és alaptalan volt.

Eme elválások miatt ismételten szenvedsz és bánkódsz. Igazi barátod és társad nincsen, mert akikről azt hiszed, hogy barátaid, azok elárulnak téged, mialatt te elfogulatlan vagy. Elled cselekednek, mialatt te becsületesen és jól bánsz velük. Miért akarod ezt újra és újra átélni? Nem volt elég, amit már kezdetben megállapítottál? Miért akarod még egyszer kipróbálni? Miért nem fogadod meg a jó szót, mely hosszú tapasztalaton alapul? Miért nem vagy hajlandó a figyelmeztetést és tanácsot igaznak tartani? Meddig folytatod a rossz és hazug emberek, a csalók és árulók társaságának a keresését? Tényleg balga és vak vagy, vagy csak úgy teszel, mintha az lennél?

6. FEJEZET

A vízből elég egy korty, hogy megismerkedjünk a jellegével. A rész megtapasztalása révén az egésztest ismerni lehet. Egy márknyi homok, és általános képet kaptunk a Földről. Bár sokféle föld létezik, a fogalom és a lényeg mindig ugyanaz. Szintúgy a barátok. Ha az ember egyhez fűződik, akkor rájön, hogy minden barátját megérti, ha ezt az egyet megértette. Ha valamelyikre fényt vet, akkor mind megvilágosodik. Elégedj meg ezzel a magyarázattal, ó lélek; erre támaszkodva belátásra tehetszert.

Látom, ó lélek, hogy az egyformák vonzzák egymást. Ennek igazságát neked is fel kell ismerned. Te, lélek, ragyogsz, részesülsz az életben és az Igében. Intelligens vagy, tisztességes, tiszta és folttalan. Megvan a megkülönböztető képességed és okos akaratod. Ne barátkozz tehát anyagi dolgokkal, mert azok romlottak és sötétek, nélkülözik a világosságot, az életet és a belátást, tisztességtelenek, tisztátalanok és piszkosak. Vak indulatok és változó vágyak hajtják őket.

Ha magyarázataimban nem bízol, ó lélek, akkor mutasd már meg, mennyiben egyeznek az általam felsorolt tulajdonságaid az anyagban lakók sajátosságaival. Két egymással ellenkező dolgot lehetetlen egyazon fogalomba foglalni.

A fuldoklónak eszébe sem jutna halat fogni; most fontosabb dolga van. Így vannak a világ lakói is. Amikor rádöbbennek siralmas állapotukra, akkor cselekvésük annyira a lelkük megmentésére irányul, hogy a világ javaira és örömeire ügyet sem vetnek többé.

Ha a boldoggá válás útján akarsz járni, ó lélek, akkor figyelmedet kizárólag arra irányítod, amit tapasztalatból ismeresz, és azt keresed. Ha ismereteid az érzékszervekkel észlelhetőre szorítkoznak, akkor utadon ez vezet. Ha viszont tapasztalataid tárában megvan az, hogy betekintést nyertél a szellembe, s mindenekelőtt ehhez igazodsz, akkor ez lesz támaszod és irányvonalad.

Előtted két lakóhely fekszik: az egyik a te érzékszerveiddel, a másik pedig a szellem számára észlelhető. Mindkettőt megmutatják neked, mindkettőben tapasztalatot gyűjthetsz, mindkettőt láttad saját szemeddel. Válassz! Bármelyiket választod, egyik sem fog eltaszítani vagy elutasítani. Menj arra a területre, amelyet előnyben részesítesz.

Ha a világot választod, mely az érzékszervekkel észlelhető, akkor ezt a tartózkodási helyet fogadd el a tapasztalatból megismert feltételek mellett. Ha viszont a szellemmel észlelhető világba szándékozol beköltözni, akkor az érzékek világának elhagyása előtt világosan kell látnod bejárandó utadat, s hogy ezen hogyan haladhatsz lépésről lépésre és fokról fokra, míg el nem éred az örök békességet.

Ezt az utat választva ügyelj a búcsúzáskor, nehogy feledés és félelem tolaikodjon az út és teközéd, nehogy az ösvényről letérj és rossz útra tévedj. Ha mégis a feledésbe támolyognál, akkor próbáld visszaszerezni az emléket azok híradásai segítségével, akik bejárták és tapasztalatból ismerik az utat. Ezek fénylenek a sötétségben, és elvezérelnek az úton, hogy célhoz érij.

Azt is tudnod kell, ó lélek, hogy ami felfelé tör, annak könnyűnek, tisztának és világosnak kell lennie, hogy hamar felérjen. Ami viszont lefelé hajlik, az nyilván nehéz és piszkos. Ez is úgy ér célt mielőbb, ha minél nehezebb.

A magasságos származású idegenek világukból leereszkednek a természetbe, hogy ezt szolgálják. Ám ha csupán testi szerveiket használják az íz, az illat, az érzelem és a látvány észlelésére, meg mindahhoz, ami ennek a tartozéka, akkor hamarosan elfeledik saját világukat annak sajátosságaival együtt, és

azt hiszik, hogy más nem létezik, csak amit az érzékek világában látnak. Így a szellem világa kiesik az eszükből, s még az emléke is homályba vész. Ha nem lehet visszavinni őket a szellemet birtokló lények osztályához, akkor "halottnak" nyilvánítják valamennyijüket, mert belevesztek a természetbe, mely legyűrte őket.

Ha visszatérnek eredeti életmódjukhoz, és emlékeikből felidézik belső világukat, akkor azt mondják, hogy nem halottak többé, hanem feléledtek. Akkor gondolatban az őstípus működésére irányulnak, melyet szellemben felidéznek. Majd megkísérelik működését átgondolni és kipuhatolni, de nem csupán hatását méltatva, hanem feledésbe merült következményei miatt is. Amilyen mértékben aztán újra eszükbé jutnak az elfeledett dolgok, és megértik ezeket, úgy vonul el szemük elől a sötétség. Egyre egészségesebbek lesznek, és betegségükből kigyógyulnak. Belsőleg felfedezik, hogy az érzékvilág észlelése lázálom és látszat. Egy kép a valóságnak csak a padlóra vetett árnyéka vagy tükröződés a víz színén. Mivel a lelket foglyul ejtették a példázatok, és megszerette a formákat, nem a valóságot kedveli, a szellemet elfelejtette, amikor leszállt az érzékek világába.

Majd ha felöltik benne az őstípusok működésének emléke, akkor kigyógyul betegségéből, és a tudatlanság hosszú ideje

után újra egészséges lesz. Ekkor elhagyja az érzékek világát, és visszatér a valóság ismeretéhez, a halhatatlansághoz és az örök élethez.

A szellem a lélek apja, a test a lélek felesége. A lélek mindkettőt figyelembe veszi. Az egyik pillanatban a szellemre irányul, mint fiú az apjára. Ez egy igaz és bensőséges cselekvés. A következő pillanatban a testi működésekre néz, mint a nejét kívánó férfi. Ez egy mellékes és mulandó hatás.

Nézd csak meg, mikor az asszony egyedül van a férjével, hogyan üdvözli őt nevetve és játékosan. Kedvesen és barátságosan beszél vele. Szándékát azonban véka alá rejti. Ugyanis a férfit rabszolgává akarja tenni, a saját céljai érdekében veszélybe taszítja. Mézzel eteti, mely azonban tele van halálos méreggel.

Amikor viszont az apa van egyedül fiával, akkor szigorúan inti és dorgálja, keményen beszél vele. Gondolatban ő is mást él át, nem azt, amit a látszat mutat. Tettének szándéka, hogy a fia előnyre és nyereségre tegyen szert az életben. A keserű ital, mellyel fiát itatja, s amelytől fia viszolyog, egészséget, életet és jó véget tartalmaz.

A testi természet a feleséged, ó lélek, a szellem az atyád. Atyádnak egy pofonja többet ér feleséged csókjánál. Atyádtól nem válhatsz el; rokonsága kötelékét nem szakíthatod el. Ha

otthagyod, ha vele laksz, hogy jó vagy rossz a viszonyotok, a rokonság kötelez. A férfi elválhat feleségétől, ekkor az összeköttetés megszakad. Apját viszont nem válthatja le, hogy másik apát válasszon. Ha atyádnak engedelmeskedsz, ó lélek, akkor részesedsz az életben és a boldogságban. Ha viszont apádnak, a szellemnek nem engedelmeskedsz, hanem inkább a feleségednek, a testi természetnek, akkor beleveszel a halálba és a nyomorúságba.

Ha eljött a cselekvés ideje, ó lélek, és nem ragadod meg az alkalmat, akkor örömed veszendőbe megy, s nem élvezheted jótettek gyümölcsét, és nem érdemelsz jutalmat. Ha nem ültetsz fát, amikor itt lenne az ideje, akkor gyümölcsöt sem szedhetsz, ha az lenne esedékes.

7. FEJEZET

Meddig tart még ez, ó lélek, meddig sürgesselek, hogy lépj az ösvényre, mely a megváltáshoz és a boldogsághoz visz? Nem vagy hajlandó a vezetésemre bízni magadat! Meddig kényszerítesz, hogy veled menjek a pusztuláshoz vezető úton? Arra viszont én nem leszek hajlandó, hogy azt az utat járjam be veled.

Ha ez a nézeteltérés fennmarad közöttünk, ó lélek, akkor nem marad más hátra, el kell búcsúznunk egymástól. Útjaink elválnak, és mindegyikőnk arra megy, amerre kedve van, s amerre belső hajlama viszi.

Nem vagy őszinte, lélek. Nem cselekszel helyesen, sem bölcsen. Atyád oktat és int, s ez megszabadító és pompás eredményekhez vezet, ha szót fogadsz. Te viszont elfordulsz tőle, és a feleségedhez mégy, aki megtéveszt, csábít, hízeleg neked és édesen csalogat. Ennek a gyümölcse aztán aggály, gond és félelem, meg a csillapítatlan vágy fájdalma.

Győződj meg róla, lélek, hogy a fennkölt idegenek az alakulás világával léptek összeköttetésbe, és azt szolgálják. Erre a világra érkezve, mikor ennek a dolgaival megismerkedtek, elfe-

ledkeztek saját világukról, a szellem világáról. Saját anyaglényük tudata elsötétült.

Ha sikerül felidézniük a feledésbe merültet, akkor mindkét életállapotot maguk előtt látják, és megállapíthatják a nagy különbséget, hogy az egyik nemes, a másik alantas. Mivel mindkét életterületet észlelik, szabadon dönthetnek, hogy hol akarnak lakni. Ha igaz gondolkodási képességükkel meglátják az egyik életállapot nagyszerűségét és magasztosságát a másikhoz képest, akkor mégis inkább visszatérnek a velük rokon dolgokhoz, és undorral tépik le magukról az ideiglenes kapcsolatokat.

Intés és dorgálás kisimítja és kifényesíti a lelkeket, megtisztítja őket szégyenfoltjaiktól. Az átmeneti befolyás révén homályossá vált tükröt dörzsöléssel és törléssel tisztítják. Ha azonban egy tükör homályossága ismétlődő befolyás által tartóssá vált, akkor a tükör más jelleget kapott, és elromlott. Az ilyen tükröt csak tisztító tűzzel lehet rendbe hozni. Hacsak nem végzetes folt esett rajtuk, a lelkeket is meg lehet tisztítani intés és dorgálás révén; ez ugyanis felidézi egykori életállapotuk emlékét. Viszont a lényük mélyéig elsötétült lelkeket csak úgy lehet rendbe hozni, ha a nyomorúságba zuhannak, sokáig ott maradnak, és ismételten megélik a siralmas állapotot.

Mennyiszer kell tűzbe tartani a más fémekkel elvegyült aranyat, míg tisztán és fényesen kerül elő belőle? Hányszor kell

felizzítani a görbe rudat, míg egyenesre lehet kovácsolni? Hányszor kell a gabonát megszitálni, míg el lehet választani a belekeveredett pelyvától? És mennyiszor kell megélniük a szenvedést és mindenféle fájdalmat a tisztátalanná vált, megdermedt lelkeknek, míg megtalálják a helyes utat, és újra elnyerik eredeti tisztaságukat?

Mennyivel jobban ízlik az édes méz valamiféle keserű gyümölcsnél! Ezt persze csak az tudja, aki mindkettőt kóstolta. A lélek is csak úgy különböztetheti meg az édes boldogságot a fájdalom keserűségétől, ha mindkettőt megélte. Nagy a különbség aközött, aki valamit elvet és lenéz, miután megvizsgálta, és aközött, akit a megvizsgálás vágya hajt. Aki a fegyverzet súlyát és a fáradsalmakat a csatatérről ismeri, az ettől visszavonul. Aki soha nem volt csatában, az lelkesen a megismerésére törekszik.

Ha aztán, ó lélek, számos tapasztalatod után úgy véled, hogy a végére értél, akkor térj vissza legmagasságosabb lehetőséghez, amelynek egykor birtokában voltál, amelyet elfelejtettél. Törekedj a legnagyobb célra, azon gondolkozz, és ahhoz igazodj, aki sem kezdetet, sem véget nem ismer, mindig jelenvaló a legrégibb múlttól a legtávolabbi jövőig, aki mindent megjelentet és felosztat, nyit és zár, odaállít és elvesz, aki minden mindenben és minden egyes dolog külön-külön.

Vedd észre, lélek, hogy elválasztott dolgok nem lehetnek állandók és tartósak. Eltűnnek, elveszítik önállóságukat, és visszatérnek az általánoshoz, amelyhez tartoznak. Hasonlóképpen, az általánosságok is megfelelnek az első, örök elv örökös haladásának. Amikor erejük csökken, akkor idejüket múlván elpusztulnak. Tehát az általánosságok is szüntelenül változnak, valóságról mulandóságra váltanak.

Mily különbség áll fenn két barátod között, ó lélek. Az egyik a kirablásod révén gazdagodik meg, valójában gyűlöl és lebecsül, szegénységbe és szükségbe taszít. Fájdalmat és szenvedést hoz rád, megkísérel nevetségessé tenni, becsapni és megszentelteleníteni, hogy elveszítsed a becsületedet; elvakít, ha látni szeretnél, tévútra visz, ha a helyes úton akarsz járni; eláraszt hamis szeretetével, mely igaztalan és alantas, talmi dolgokat kívántat veled. Ennek eredményeként szegénység és szükség görnyeszt, aggály és gond terhel, lehúz a sötétség, bepiszkolódsz, és visszakerülsz a rabszolgaság állapotába.

Valahányszor ezt a barátodat gazdagítod, annál nagyobb lesz a szegénysége. Minél jobban tisztogatod, annál koszosabb és tisztátalanabb. Minél gyakrabban meggyógyítod, annál betegbb és rokkantabb lesz. Azt hiszed, barátsága tartós és állhatos. De könnyen határoz úgy, hogy megválik tőled és cserben hagy. Ekkor a búcsú fájdalmát zúdítja rád, és megzavarodnak a

gondolataid. Végül is azonban te vagy a hibás. Saját figyelmetlenséged, elvakultságod és butaságod sodort ebbe az állapotba.

Mennyire más a másik, aki szintén a barátod lehet. Ez gazdagít, segít a szükségben, a helyes útra vezérel, ha eltévelyegsz, oktat és tanít, amikor tájékozatlan vagy, felnyitja a szemed, ha vak vagy. Ez a barát – a másikkal ellentétben – nem sodor nehézségekbe, nem okoz neked nehéz munkát, se gondot, se feszültségeket. Ezenkívül örökké veled marad, a baráti kapcsolatot sohasem szakítja meg, nem hagy cserben, sem meg nem tagad tégedet. Az ő társaságában mindig is nagy megtiszteltetés ér az ő méltósága miatt, felvilágosulsz az ő világossága révén, élethez jutsz élete által, bölcsességhez és intelligenciához jutsz az ő bölcsessége és intelligenciája révén. Békesség és hatalom a részed az ő békéje és hatalma miatt. Javakkal áraszt el, melyeknek forrása örökké buzog. Igaz örömet ad néked, melynek semmi köze az érzékekhez. Ha vele vagy, csak nyersz, semmit sem veszítesz. Őt válaszd barátodnak, ó lélek, lépj kapcsolatba és egyesülj vele.

8. FEJEZET

Ha valaki elveszíti a barátját, ugyanabban a pillanatban azonban másik baráttra tesz szert, aki az előző helyét elfoglalván képes cselekedni is ahelyett, akkor az első barát emléke hamar elhomályosul. Különösen akkor, ha az újjal erősebb az összeköttetés, valamint származása is nemesebb az elsőnél. Ha viszont az elveszített barát helyét senki nem foglalja el, akkor a szomorúság és a bánat hosszú ideig megmarad.

Ha te, ó lélek, biztos lehetsz benne, hogy barátodat el fogod veszíteni, hogy meg fog válni tőled, akkor nem tanácsos-e másvalakit keresni, aki az előbbi helyét elfoglalván jó társad és hű barátod lehetne? Vele erősebb kapcsolatnak kell kialakulnia, és magasabb színvonalon is kell állnia. Ha ugyanis valaki elveszít valamit, majd jobbat talál, akkor boldogtalansága boldogságra, bánata örömmre fordul.

Neked is fel kell készülnöd tehát, ó lélek, mielőtt a kikeletnek, virulásnak és pusztulásnak ezt a világát elhagyhatnád, hogy a szellem világával egyesülj. Mielőtt pedig áruló és elvetemedett társadat elhagyod, belsőleg el kell állnod tőle, kapcsot

latotokat fokozatosan meg kell szüntetned, ugyanakkor jövőd barátod elé kell sietned, hozzá kell szoknod, és lassanként összeköttetésbe kell kerülnöd vele.

Ha valaki, ó lélek, eljutott arra a pontra, hogy lakóhelyét meggyűlölte és el akarja hagyni, akkor még ennek megtörténte előtt új lakhelyet kell keresnie. Ha ugyanis úgy hagyja el a régit, hogy nem tudja hová menjen, akkor hontalanná válik. Tehetetlenül kénytelen letelepedni ott, ahová kerül. Ez a hely pedig talán még az előbbinél is rosszabb; a szerencse így elhagyja, és életének rendje megbomlik.

A sötét, szűk és üres lakásban lakók bizonyára mind vágnak egy jobb, tágasabb és kellemesebb házra. Ha tehát, ó lélek, lakhelyedet el akarod hagyni, akkor költözz át valami jobba. Aki sötét, nyirkos, szűk és sivár lakásból világosabba, tágasabba és szebbe költözik, az örül tartózkodási helye ilyen változásának. Szerencsésnek mondja kiköltözési határozatát. Ha értesülsz valami teljesen másról, mint amit az öt érzékszerv észlelhet, akkor olyan útra tértél, mely a megmenekülésedhez vezet. Viszont ha semmi másról sem tudsz, csak a tested érzékszerveivel érzékelhetőről, akkor a fájdalom és megsemmisülés útján haladsz.

Az óvatosság, ó lélek, olyasmi, aminek a jelentőségére még rá kell jönnöd. Aki a lényében rejlő megsemmisítő hajlamoktól

óvakodik, az óvatos. Aki negatív hajlamait keresi, az elővigyázatlan. Állj el tehát mindentől, ó lélek, ami benned megsemmisítően működik, és a számodra üdvöst keresd. Ami tulajdon természetteddel összhangban van, az mind üdvös számodra; megsemmisítő viszont, ami belső lényedben ellenállást kelt. Persze sem az egyik, sem a másik nem kizárólag üdvös vagy megsemmisítő. Ha a megváltást akarod elérni, akkor tehát a lényeddel egyezőt kell keresned. Ellenben ha meg akarsz semmisülni, akkor meg azokat a dolgokat keresd, amelyeket lényed tulajdonképpen eltaszít. Ha izgalmat, zavart és kételyt igényelsz, akkor egyidejűleg mindkét fajta dolgot keresd.

Ha tehát, ó lélek, természetednél fogva fényes és világos vagy, akkor ne a sötétséggel lépj kapcsolatba. Ha részesülsz az életben és az Igében, akkor ne olyasmivel állj össze, amiből hiányzik az élet és a világosság. Ha tehetségeid között ott az intelligencia és a megkülönböztetési képesség, akkor ne annak a társaságát keresd, ami sem nem élet, sem nem világosság.

A fájdalom a vétek bére. A helyes cselekvés boldogságot terem. Aki datolyapálmát ültet, és friss, ízletes gyümölcsöt szed róla, az örül ennek. Aki fűzfát és vadrózsasövényt ültet, az hogyan akar gyümölcsöt szedni róla? Munkája haszontalan volt. Keresed tehát, ó lélek, az üdvös dolgokat, és a megsemmisítőket hagyd magad mögött, hogy felvétessél az Isten segítségében

részesülők soraiba, akik a helyes úton járnak és a legnagyobb boldogság a részük.

Győződj meg mindenről, amit elmagyarázok és feltárok neked. Ezt a világot megtapasztaltam és megvizsgáltam. Megállapításom szerint anyaga kezdettől fogva volt. Aztán a finom és gyöngéd elvált a durvától és töménytől, mire az utóbbit lefelé, az előbbit felfelé irányították. A világ anyaga így a mennyek hatására négy elemre, tűzre, levegőre, vízre és földre oszlott.

Gondosan megvizsgáltam a négy elem mozgatásának módját és a tulajdonságaikat, és azt kellett megállapítanom, hogy maguktól mozognak, vak ösztön hajtja őket, nem pedig intelligencia és élet. Viszont olyan dolgokat is találtam, melyek az elemekből állnak ugyan, mégis rendelkeznek élettel, értelemmel és intelligenciával.

Érdekelt, miért képezik élettelen és nem intelligens elemek olyan lények részét, amelyek részesülnek az életben és az intelligenciában. Arra az eredményre jutottam, hogy ha ezek az elemek élő és intelligens lényekben vannak, akkor életüket és intelligenciájukat a lényektől kapják.

Persze nem értelmes dolog azt hinni, hogy két kapcsolatba kerülő élettelen dolog valami élő lényt hozhatna létre; vagy hogy intelligenciában nem részesülő két lény intelligenciában részesülőt hozhatna létre. Ebből szükségképpen arra kellett

következtetnem, hogy a kikelet, a virulás és a pusztulás világának anyagából nem keletkezhettek élő és intelligens lény, az ilyeneknek tehát valamilyen okból máshonnan kellett ide le szállnia, s emiatt ezt a világot el is fogják hagyni. Végül is élő lény nem keletkezhethet élettelenből, és intelligenciával rendelkező nem származhat az intelligenciát nélkülözőből.

Légy meggyőződve, ó lélek, hogy az élő és intelligens lények nem e világ anyagából, hanem valami egészen másból állnak. Vizsgáld meg ezeket a dolgokat, hogy megismerd őket. Hatolj a mélyükre, hogy tapasztalatra tégy szert. Akkor boldog és áldott leszel, és az ismeretekben tökéletesedsz.

9. FEJEZET

Ha rendelkezel igazi ismeretekkel, ó lélek, akkor megérted, hogy az Alkotóval rokonságban állsz. Ennek tudata igazán boldoggá tesz téged. Igaz ismeretek hiányában viszont azt hiszed, hogy az értéktelen dolgokhoz tartozol, és azokhoz igazodsz. Ennek következtében a legkülönfélébb szenvedésekben és kínokban részesülsz.

Teljes erődből az igaz ismeret elnyerésére törekedj tehát, szüntelenül azon gondolkodj, hogy megismerd az igazságot, és ez vezessen minden cselekedetedben. Szabadulj meg a tudatlanságtól, az elvakultságtól és a bűnélettől, mely az igaz ismeret hiányából ered.

A fájdalmat az okozza, hogy a lélek változó és egymással hadilábon álló dolgokat lát és vonz magához. A lélek akkor boldog, ha összhangban lévő és örök dolgokat lát és vonz. Ha tehát a fájdalomtól meg akarsz szabadulni ó lélek, akkor az ellentétek és kölcsönös ellenségeskedések világát el kell hagynod, és be kell vonulnod az örökkévalóság és állandóság világába.

Áruját a kereskedő nem vak, hanem látó embereknek mutatja. A kereszteződéseken a szónokok és regösök azért beszélnek, hogy hallják őket. Nem süketeknek szónokolnak és mesélnek. Így a bölcsek sem a halál útján járó lelkekhez fordulnak, hogy azokat avassák be, hanem az élet útján menő lelkekhez folyamodnak, hogy azokat tegyék bölcsességgel teljessé. Mert ezek a lelkek jönnek hozzájuk oktatást kérve. Viszont a halál útján járó lelkek nem kívánnak oktatást, elfordulnak, és minden tant megvetnek.

Ha el akarod kerülni a büntetést, ó lélek, akkor óvakodj hibák elkövetésétől és kerüld a rossz tulajdonságokat. Ha jutalomra vágyasz, akkor vezettesd magadat a helyes útra, mert a rossz tulajdonságok büntetéssel járnak és börtönbe juttatnak. A helyes élet jutalommal és nyereséggel jár.

Ha a lelkülettel (a szellemlélekkel) lépsz összeköttetésbe, ó lélek, akkor világosságod fokozódik, és szellemi szemeiddel felismered a helyes cselekvés módját. Ha viszont a lelkülettől elfordulsz és az érzékekhez kötöd magad, akkor elveszíted az intelligencia világosságát, sötétség vesz körül, és gyengítéd belső látásodat. Vakságod és a sötétség következtében aztán az érzékek prédájává válsz.

Az orvos eltanácsolja a beteget a számára káros eledeltől. Ha e tanácsot a beteg megfogadja, akkor helyesen cselekszik, és

visszanyeri egészségét. Ha viszont nem fogad szót, akkor helytelenül cselekszik, mert minden baja és kínja megmarad.

Ha tudni akarod, milyen állapotban lesz a lélek a test elhagyása után, akkor figyeld meg testi életfeltételeit. Ha állhatatosan a helyes cselekvés útján jár, akkor a jó tulajdonság és a helyes cselekvés szokása miatt jutalmát nyeri, és a boldogság céljához vezéreltetik. Ám ha a testben a rossz tulajdonságoknak engedte át magát, akkor ez a szokás természetesen a boldogtalansághoz viszi. Ennek gyümölcseként a következő életben büntetés éri, szerencsétlen körülményekkel és vaksággal veretik.

10. FEJEZET

Állapotodat ecsetelni fogom, ó lélek, mert hosszasan töprengtem ezen. Azt mondod és vallod, hogy szeretnél megválttatni a fáradalomtól és bajoktól, valójában azonban keresed és hajszolod ezeket, s irigykedsz azokra, akik birtokolják őket. Mondod és vallod, hogy boldogságra és örömeire vágysz, igazából azonban elfordulsz ezektől, és nem vagy hajlandó a hozzájuk vivő útra térni. Viselkedésed önmagának mond ellent. Az ilyesmi azoknál kerül előtérbe, akik nem egyszerűk, nincsenek az egységben, akikben különböző elemek keverednek és vegyülnek. Ha ugyanis valami egyszerű, akkor természetesen a cselekvésmódja is egyszerű és összeütközésektől mentes, míg az elkeveredettnek és különböző részekből állónak a cselekvési módja is zavaros. Világos tehát, hogy még nem tisztultál meg rossz tulajdonságaidtól és nem vagy mentes a gonosztól, amelyek régebben és korábbi életszakaszokban mocskoltak be téged.

A fekélyekből és a rozsdából még van benned, ezért cselekvési módod még ellentmondó. A rozsdát, mely nem végzetes

esemény folytán keletkezett rajtad, igyekezz dörzsöléssel és síkálással eltávolítani, mielőtt beléd marná magát. Ha viszont a rozsdá már mélyre hatolt, akkor állj a tűzbe, hogy az tisztítson meg, és világosabban kerülj elő belőle. Mert a teljesen rozsdás tükröt nem elég csupán törölgetni. A rozsdát akkor kizárólag a tisztító tűz távolíthatja el.

Mihelyt a rozsdá és a kiütések lekerültek rólad, a cselekvésed is állhatatossá válik, mentes lesz elvegyülésektől, ellentétektől és látszattól, úgyhogy ténylegesen fáradoalmakat és aggályt, vagy ellenkezőleg: örömet és boldog életet keresel majd.

Először is győződj meg arról, hogy a testi halál nem egyéb, mint a lélek elválása a testtől, és gondold meg, hogy aki lakhe lyén bölcs és elővigyázatos volt, az máshol is az lesz. Bölcsessége nem hagyja cserben, bármerre is utazik.

Afelől is bizonyos lehetsz, hogy a jó fa csak jó gyümölcsöt, a rossz pedig csak rosszat terem. Ha egy fa a fajtájától eltérő gyümölcsöt is teremhetne, akkor a szőlőtőkét ültető a tőkéről makkot, a tölgyfát ültető a tölgyről szőlőt is szedhetne. Minden csak a fajtájának megfelelő eredményt érhet el. A jót gyakorold tehát, s ekként cselekedve jó fát ültess, hogy szemed így megszabaduljon a sötétségtől, belátás révén még több belátáshoz, a jó szemlélete miatt még több jóhoz, intelligencia által még több

intelligenciához juss, és könnyűszerrel helyes tapasztalatokat szerez.

Képzeld el, ó lélek, hogy érzékeidet ki tudnád kapcsolni, és vizsgáld meg, hogy más belátásokhoz jutsz-e ily módon, mint amikhez öt érzékszerved használatával szoktál hozzá. Ha azt állapítod meg, hogy megértesz valamit, amit érzékekkel nem lehet felfogni, akkor egyértelműen visszatértél hazádba, és figyelmet tulajdonképpen feladatodra irányítottad.

Ha a lelkület akar megállapítani valamit, akkor a lényeket elválasztja az adaléktól. Felismer az egyszerű megértés révén, mely egyezik a saját egyszerűségével. Ahogyan az érzékek a dolgok egyszerűségét nem képesek elkapni, úgy a lelkület meg a szedett-vedettet nem tudja megérteni. Ismerethez az ismereten keresztül jut, ha csak el nem választják a tulajdonságokat, hogy elszigetelődjenek egymástól. Ha ez megtörténik, akkor az egyik tulajdonságot a másik után érti meg.

Mivel az érzékszervek összetett dolgok, csak összetett dolgokat képesek megérteni. A szellem viszont, mely egyszerű és osztatlan, csak az egyszerűt és osztatlant érti meg. Ügyelj a gondolkodásra; ha ez összetett és határozott dolgokkal lép összeköttetésbe, akkor elveszíti azt az egyszerűséget, ami az igaz ismeret valóságának és örömének a tulajdonsága. Ha viszont a gondolkodás visszatér az egyszerűséghez, elhagyja az összetet-

tet és elvegyültet, az adalékokkal tűzdeltet, a térhez és időhöz kötöttet elutasítja, akkor megéri az egyszerűt és örököt.

Ebből a magyarázatból kiderül: a lélek élete attól függ, hogy elállt-e az anyagvilágtól, és hogy a lélek halálát és sok szenvedését az anyagvilágban maradása okozza.

11. FEJEZET

Leereszkedtél az anyagvilágba, ó lélek, és megtapasztaltad milyenségét. Kizárólag olyasmit találtál, ami szemre csúnya, halásra szörnyű, az ízlés számára visszataszító, a szaglást károsítja, és amitől az érzés megundorodik. Ide érkezve mégis az iránytá érzett szerelem és heves vágy kapott el. Egész boldogságodat ebben vélted meglegelni, és természeted szerinti magasságos képességeidet elfeledted. Miután vétkekre és eltévelyedésre rájöttél, megkíséreltél másokat is belevonni bűnödbe, s érte őket okolni. Ezt nem teheted. Csakis azok a hibásak, akik vétkeztek, azokat érje a büntetés is. Igyekezz bűneidet és hibáidat jóvátenni, hiszen saját szabad akaratodból kerültél ebbe a siralmas állapotba, s így kizárólag saját szabad akaratodból szállhatsz ki belőle újra.

Ameddig a keletkező dolgok világában tartózkodtál, addig mindenféle nehézséggel küszködtél. Meg lehetsz győződve, hogy e nehézségek oka és forrása benned, bűneidben és hibáidban rejlik. Ha múltadat szem előtt tartod, akkor emlékszel és minderre rájössz. Ha viszont nehézségekbe ütközöl, me-

lyeknek okait nem találod, akkor ne mást okolj értük, hanem gondold meg, hogy esetleg feledésbe merült kezdeti tévedéseid következményeit képezik.

Ha valaki a siralom völgyében keres oltalmat, akkor az elszenvedendő bajok oka abban a tévedésében rejlik, hogy az oltalmat itt kereste. Ez teszi a szenvedést elkerülhetetlenné. A bajt csak tetézi, hogy felszólították az óvatosságra, de nem ügyelt rá; megbízták, hogy tartson tőle, de nem félt; figyelmeztették, de esze ágában sem volt megszívlelni, hanem a saját feje után ment, ahogyan akarata és vágyai hajtották.

Mert – ugye, ó lélek – mindent láttál és hallottál, amíg a börtönön kívül voltál? Most viszont, hogy rab vagy, minden rejtve van előtted. Be vagy zárva, s hiába próbálsz bármit is látni és hallani. Miért mentél be a börtönbe? Ameddig az egyszerű és egységes dolgok világában voltál, mindent láthattál és tudhattál, mert minden világot tisztán és ragyogóan elvonulathattál a szemeid előtt. Alattad legalul ott volt a kikelet, virulás és hanyatlás világa, a te világodhoz képest alig világosabb egy fekete kőnél, melyet a tiszta vízen át megpillantasz a tó fenekén. Azt hitted, be kell vonulnod ebbe a sötét világba, hogy tapasztalatok árán felfedezd a terület mibenlétét. E határozatod után megtagadtad az egyszerű és egységes dolgok állapotát, és lesüllyedtél az elkeveredett dolgok alantas állapotába. Sóvá-

rogva kívánságod tárgyára törekedvén elveszítetted magasságos lakhelyedet, és átkerültél a változás világába. Az egyszerű dolgok megtagadásával és az összetettek keresésével és kívánásával törbe csalt madár lettél, mely bogyókat csipegetni ment be a csapdába, s bentrekedt; vagy mint a hal, mely a halász csalétkét akarta megenni, s most a halász eszi meg őt.

Világító és ragyogó természetteddel bevonultál a sötétség világába, s birokra keltél vele, de a sötétség világa eloltotta fényedet és homályba burkolt, elvakított, elragadta az egykori dolgokat észlelő képességedet, tudásodat a feledés leplével takarta le. Végül rabul ejtett és bezárt. Mindez a kezdetben elkövetett tévedésed eredménye.

Ha vissza óhajtasz térni magasztos hazádba, akkor figyelj fel a benned lévő halálos dolgokra, és óvakodj tőlük. Csakis úgy lehet megmenteni téged, ha ezektől tartózkodsz. Kizárólag így térhetsz vissza otthonodba. Hogy könnyen felismerd, mitől kell elállnod, összefoglalom neked egyetlen mondatba: *ez a földi örömök kívánsága*. Válj meg tehát mindentől és tiltakozz minden ellen, amit anyagi érzékeiddel kellemesnek találsz, ám ragadd meg és azzal élj, amit a lelkületed vesz kellemesnek.

A tűz oltható, a vágy lángja azonban semmiképpen sem. A fájdalmak a testet befolyásolják ugyan kis időre, de elmúlnak, és a testet nyugton hagyják. A vágy fájdalma viszont sosem

hagy nyugton. Végül azonban birtokolni fogod a lelkiéletet, a vágyat elutasítod, és tartózkodsz attól, amit eddig kívántál. Vágyad és kívánságod ugyanis erősödik, ha engedsz neki, de elhal, ha elfordulsz és tartózkodsz tőle.

Az érzékek világának egyfajta kívánsága a falánkság, de nem az egyetlen, van még több is. Ez a mohó vágy a leghalálósabb, mert a test olyankor kíván szeszest és testi kielégülést, ha jóllakott. Így van ez a finom ruhákkal és még sok más lényegtelen dologgal is. Ezek a lelket veszélyes területekre csalogatják és helytelen szokásokra tanítják, melyek megalázzák és megrontják.

Megtanítottalak, ó lélek, a helyes cselekvésre. Ne tegyél úgy, mintha a rossz iránytól nem tudnád megválni. Visszaadtam látásodat, ne tégy úgy, mintha vak lennél. A vak nem tehet róla, ha megbotlik vagy gödörbe zuhan. De a látó számára, aki önkéntesen esik bele, nincs mentség. Ne mentegetőddz tehát, ha a figyelmeztetések ellenére engedsz sóvárgásaidnak. Egyre többet szenvedsz, és duplán megfizetsz érte.

Aki a világi vágyaktól távol tartja magát, attól a világ szerencsétlenségei is távol maradnak. Akkor aztán magasabb célok érdekében egészségesen és épen hagyja el ezt a világot. A magasabb cél Isten megközelítése. Aki viszont e világ kíváncsalmait hajszolja, annak sarkát a világnak a baja mardossa. Így a világot

betegesen hagyja el, mint aki arra ítéltetett, hogy börtönben
sínylődjön. Ez a börtön az Istentől való távolságból áll.

12. FEJEZET

Aki a kitartás fáját ülteti el, az a siker gyümölcsét aratja, és megüli a győzelem ünnepét. Eléri célját, és boldog. Ha viszont a lustaság és hanyagság fáját palántálja, akkor arról a kudarc gyümölcsét szedheti. Célját elvéti, és boldogtalan.

Szembesítelek néhány alapelvvel. Tanuld meg és valósítsd meg őket.

A kívánság a lélekből ered, amely a jót akarja. A kívánság támasza a kitartás legyen. Ami célja elérésében segítségére siet, az nem egyéb, mint ugyanaz a jó és jóság. Mert ha a kívánó ténykedése összeér a kívánt dolog működésével, akkor a kívánó és a kívánt összejön.

A kitartás keserű, de gyümölcse édes. A lustaság édes, de gyümölcse keserű és gondot okoz. Légy kitartó és állhatatos az egyetlen igaz Isten imádatában, és ne tántorogj bele a kedvetlenségbe és eltévelyedésbe, nehogy az egyetlen igaz Isten helyett sok istent szolgálj. Aki sok istenhez ragaszkodik, annak sokat kell szolgálnia is. Sorsa kín és fáradság. Aggályok emészti, és nyughatatlanság kínozza, míg bele nem pusztul.

A kedvetlenség és a csömör az állati lelket kapja el, annak a tulajdonsága. Kitartás és állhatatosság az érett és igaz emberi lélek jele. Óvakodj attól, hogy kedvetlenség és megelégedés megtántorítson téged, és ne hagyd rávenni magadat, hogy egy-nél több Istent imádj, mert ez megzavar, kihasznál, fényedet eloltja, legyengülsz, magas rangod veszendőbe megy, és függetlenséged megszűnik. Ez a halálozat jelenti. Óvakodj ettől a haláltól, és állj el mindentől, ami ezt okozza.

Saját lényedet, nézeteit és alakjait illetően, ó lélek, igaz ismeretekre kell szert tenned. Ne hidd, hogy van egyetlen megismerendő dolog is, ami rajtad kívül található. Amit meg kell tudnod, az mind benned van. Ne hagyd arra a tévútra csábítani magadat, hogy a benned lévőket magadon kívül keresd. Sokan elfelejtik, merre lehet belátáshoz jutni. Magukon kívül keresnek, és eltévednek. Később eszükbe jut, hogy semmi sem rajtuk kívül, hanem minden őbennük van.

Amit meg kell ismerned, az szakadatlanul és örökké létezik. Ebből semmi sincsen rajtad kívül. Rajtad kívül csak a kezdettől fogva kívül eső dolgok vannak. Ezek számos tulajdonságot vesznek fel, és a kikelet, virulás és pusztulás folyamatához tartoznak. Számodra csak ezek a dolgok vannak kívül, semmi más.

Térj vissza tehát önmagadhoz, nehogy a dolgok sodrában – az egymás ellen küzdő tulajdonságok hullámverésében – viha-

ros tengeren bukdácsoló hajóvá válj. Akkor ugyanis sem jóhoz, sem ismerethez nem juthatsz.

Győződj meg tehát az általam ecsetelt dolgok igazságáról és gondolkozz el ezen. El ne feledd a már nálad lévő, ezt máshol keresvén. Amire ugyanis a léleknek szüksége van a belátás elnyeréséhez, az mind benne foglaltatik, sehol másutt. Ennek meglátását nem a lélek akadályozza meg, hanem a test, mely a kettő között lett elhelyezve.

Mit használ a munkálkodónak az elkopott vagy törött szerszám? Jobb, ha eldobja, és másikat választ, mellyel jól dolgozhat. Ha jó szerszámhoz jutott, akkor dolgoznia kell vele, hogy munkájából hasznot húzzon. Ha meggazdagodott, abbahagyja a munkát, szerszámát eladja alacsonyabb áron, és nyugalomba vonul.

Gondoskodj arról, ó lélek, hogy jó szerszámhoz jussál, s ha megszerezted, használd is, keményen dolgozzál, tégy szert nyereségre vele. Ha meggazdagodtál, add el minden szerszámodat olcsóbban, és vagyonoddal hagyd el a házat, amelyben a nyereségre tettél szert.

Az egészséges emberrel ellentétben a sárgaságban szenvedőnek a méz nem édes. Hasonlóképpen, az igaz tanok is csak az egészséges lelkiületűnek kellemesek. Csak ő érti meg igaz jelentésüket. A lelkiület betegsége a tudatlanság, a szomorúság és a

félelem. Akit ez a baj nyomaszt, az a tanítás tárgyát nem képes megízlelni, a tanok jelentését nem tudja felfogni.

13. FEJEZET

Az igazi boldogság olyan állapot, mely nem vezethet túltelítődéshez. Ellenben amivel a lélek a kikelet, a virulás és pusztulás világában szembesül, az csömörhöz vezet, és semmiképpen sem lehet igazi örömnnek nevezni. Ha a lélek ezen a világon keres örömet, akkor olyasmit keres, ami itt nincsen. E világ sok lakója keresi szorgosan az örömet, de hiába keresi. Az ember mindenféle helyzetekbe bocsátkozik, hogy megítélhesse és megvizsgálhassa azokat, majd elkeseredetten és megundorodva eláll tőlük. Életállapotával senki sincsen megelégedve.

A lélek keres és tévelyeg ezen a világon egy nyugodt hely reményében, mely egyezne magas származásával és az ő sajátosságával. Mivel ilyet nem talál, ide-oda bolyong, nem leli a helyét, nem tud megnyugodni. A bölcs lélek tehát abbahagyja a kielégítés hajszolását és a szórakozás keresését a kikelet, a virulás és a hanyatlás világában.

E világ minden körülménye, mellyel a lélek szembesül, egy sor gonoszság állhatatos elviselését követeli meg tőle. Ezek keserűk, és amibe bármi keserűség vegyül, az teljesen keserű.

Eszerint életét az embernek keserves bolyongással kell eltöltenie itt-ott keresgélve és építgetve – ami nem egy tiszteletre méltó élet –, vagy pedig más életállapotban vesztegelve annak a gonoszságait kell állhatatosan elviselnie. Ha az utóbbi mellett dönt, úgy a lehúzottság keserűségét kénytelen elszenvedni, mert jobb keserű gyümölcsök szedésével magasabb állapothoz és hatalomhoz jutni, mint édes gyümölcsöt szedni, de ezzel megaláztatni és lesüllyedni.

Jobb, ha a munkás használja a szerszámot, és nem a szerszám a munkást, a lovas tereli a lovat, és nem a ló a lovast, az uralkodó a népet és nem a nép az uralkodót. Ha ezekben a dolgokban a természetes rend jut érvényre, akkor szépség és összhang az eredménye. Fordítva viszont, ellenkező viselkedés esetén a következmény veszélyeztetés, zavar és pusztulás.

A test a lélek ténykedése által él, ezért képes látni, hallani, szagolni, ízlelni és érezni. A test a lélek eszköze, szerszáma. Minő szégyen, ha a szerszám kormányozza és teszi rabszolgájává a dolgozót. A dolgozónak kell irányítania, nem a szerszámnak.

A tudatlan, ha valamiféle eszköz birtokába jutott, akkor oly szorgosan kezdi azt javítgatni és ápolni, hogy elfelejti használatba venni és vele dolgozni. Így a szerszám rabjává válik. Ez történik a lélekkel is, ha a test ápolására és ékesítésére szo-

rítkozik, és nem eszköznek használja. Ekkor a lélek a test rabszolgája lesz. Ami az életben részesül, aminek megadatott a látás és hallás képessége, aminek a tehetsége az intelligencia, és nemes származású, az olyasminek a rabszolgájává válik, ami élettelen, vak, süket, az intelligenciát nélkülözi és csekély értékű. Ha az uralkodón a nép uralkodik, akkor az egy fonák világ. A népnek is meg az uralkodónak is pusztulnia kell. Ha a lelken a test uralkodik, akkor mindkettő tönkremegy.

Teremtmények nem alkalmasak kormányhatalom űzésére. Az ember számára ez egy kísértés. Ha a helyes úton járó bölcs embert azzal a próbával szembesítik, hogy a kormányzás hatalmát adják a kezébe, akkor rájön, hogy ezt ő maga nem képes megállni. Ekkor szerényen segítségért fordul a mindenség urához és első okához, aki az erőt kitölti a jókra, akik erre kérik. Így kapja meg a jót, amilyen mértékben lelke képes a jóval összeköttetésbe lépni. Megkapja az intelligenciát, és Isten segítségével a helyes életvitelhez vezéreli. Arra fog törekedni, hogy a jót tegye, és minden gonosztól távol tartsa magát. Az ilyen lélek a jóság és igazságosság forrásából merít. Az ilyen ember a birtokában lévő értékeket kitölti az ő hatalma alá rendeltekre. Ekkor a kormányzónak is meg a kormányzottaknak is jó dolguk van.

Ha viszont a tudatlant kísértik a kormányzó hatalomra való megbízással, akkor örömmel véli, hogy hatalma saját erejére támaszkodik, és saját lényéből fakad. Emiatt elhanyagolja vezetői feladatát, a szórakozásnak és az élvezetnek szenteli magát. Ennek gyümölcse aztán tudatlanság, vakság, tévedés és véték. Az ilyen lélek a gonoszság és igaztalanság forrásából merít, s ez az ember ezekkel a tulajdonságokkal önti nyakon a hatalmában lévőket. Ennek eredménye igazságtalanság és pusztulás a kormányzó és a kormányzottak számára is.

Amikor belépsz az áloméletbe, ó lélek, akkor boldogságodat ne ott keresd, sem a számodra ott bemutatott látványosságokban. Nehogy valóságnak tartsd azt, különben ébredésed gúnnyá tesz téged. A jövés-menés világa álomvilág. Aki ezen a világon alszik és álmodik, az valójában kétszeresen álmodik. Ébredéskor mintha álomból riadna fel, majd újra természetes álmra hajtaná a fejét. Ezen a világon szüntelenül alszol. Bármit látsz, az nem egyéb, mint álom. Álmodból felébredvén elhanyagolod az álmodban látottakat, és – mint elalvás előtt – a durva anyagi világ határozott formákból álló dolgait látod. Ezeknek valóságáról ekkor jobban meg vagy győződve, mint az álmodban látottakéről. Így van ez akkor is, amikor evilági természeted alvásából felébredsz, és visszatérsz a szellem világának igazi éberségéhez. Akkor visszakerülsz azokhoz a dolgokhoz és néze-

tekhez, melyeknek valóságosságáról biztosan jobban meg leszel győződve, mint az anyagvilágéről.

14. FEJEZET

Ahogy az álom valótlan az ébrenlétben látottakhoz képest, úgy e világ ébrenlétének dolgai is valótlanok a szellem világához képest, amely az igazi valóság.

Ne hidd tehát, hogy boldogságod abból áll, amit az érzékeknek ebben a világában látsz. Ha mégis itt keresed, akkor olyan vagy, mint aki elaludt, és teljesen megbízik az álmában látott finom és szép dolgokban, majd felébredvén elszomorodik és megdöbben, mert meg kell válnia azoktól. Így van ez a jövő-menés világában maradó lélekkel is, aki ehhez hozzászokik és megelégszik e világ szórakozásainak és örömeinek az észlelésével. Ennek a vágya lenyűgözi őt, mert boldogságát ebben keresi. Ha viszont a lélek már erőlködés nélkül észreveszi e világ nyomorúságát, gondját és baját, akkor ezt a világot örömmel hagyja el, és boldog, hogy belőle kiköltözhet. Mint amikor valaki álmában csúnya és fájdalmas dolgokban részesül, és örül, hogy felébredhet, mert álmától így megmenekül. Sőt, nem is hajlandó többé álomba merülni a fájdalom és a félelem miatt, melyet álmában érzett a szörnyű dolgok láttán.

Amit a világ ajánl, ne fogadd el. Mert csak bolondít. Azt akarja, hogy először ne vess egy kicsit, aztán sírjál. Ez a természet menete. Nem alakoskodik, mert anyagi dolog erre nem képes – nem tud hát másnak tűnni. A léleknek viszont megadatott az élet, az intelligencia és a megkülönböztetés képessége. Ő tetszése szerint dönthet, hogy hagyja-e becsapni magát, vagy sem. Ha a lélek átlátja az őt rászedni akarók szándékát, ha elfordul tőlük és óvatos lesz, akkor elkerüli a rossz következményeket. Ha viszont a világi fondorlatokba és csalásba bocsátkozik, akkor ezt is szabad akaratából teszi. Ahogyan tehát képes belemenni, úgy képes megtagadni is. Ha enged, akkor elsüllyed. Ha nem enged, akkor megóvja magát a pusztulástól.

Azzal lépj összeköttetésbe, amit tudsz és amit mindenki tud, bocsásd el viszont, amit nem tudsz és amit senki sem tud. Tudod például a többiekkel együtt, hogy a tűz forró, a dolgokat megégeti és fényt áraszt; a víz hideg, nedves és folyékony, valamint a szomjat oltja. Tudod, hogy az egész nagyobb a részénél, és az egyenes különbözik a görbétől.

Az ember nem szívesen hagyja el, amit kedvel, viszont örül, hogy a gyűlöltet elhagyhatta. Tény, hogy a világot el kell hagynod, ezért természetesen boldogtalan leszel, ha e világot szeretted. De ha gyűlölted, elhagyásakor leszel boldog.

Képzeld el, ó lélek, hogy kivonod magad a durva anyagi világ alól. Vizsgáld meg, hogy saját lényeden kívül találsz-e valami lényegeset! Lényedre tekintve azt fogod mondani: a lélek először is a gondolatokhoz hasonló és azokkal rokon, másodszor más dolgokat és önmagát is mozgásba hozza, megkülönböztető-képességgel rendelkezik, maga irányul az általa kívánt dolgokra, különös és jó tulajdonságokkal van megáldva, mint az igazságosság, nagylelkűség, egyöntetűség és száncalom. Ha belső lényed ilyen, ezek a tulajdonságaid és a jelleged, akkor meg kell hagyni, finom és előkelő lény vagy.

Ha most más dolgokat próbálsz meg leírni, megfelelhet-e ez a leírás tennen belső lényednek? Másképpen szólva: megkerülheted-e ennek során az ő belső lényüket? Ábrázolhatod-e őket a saját jellegüktől idegen tulajdonságokkal?

Ha valamit egyáltalán nem lehet leírni a lényegének megfelelő módon, ha semmi sem jellemzi, akkor meg kell vallanod, hogy étellel sem rendelkezik, és lényegében tétlenségre ítéltett. Meg kell értened, hogy a lélek a fizikai világban csupán olyan dolgok nyomát hagyja hátra, amelyeket maga a lelkiélet (a szellemlélek) keltett a lélekben, és a lelkiélet is csak azt valószínűsíti meg a lélekben, amit maga az első ok vitt véghez őbenne.

Ha két egyforma madár zsinórral van egymáshoz kötve, akkor mindkettő nagyon szenved, és nem nyugodhat. Csak ak-

kor nyugszanak meg, ha elválasztják őket. Még rosszabb a helyzet, ha két különböző jellegű és formájú lényt kötnek össze, például egy tevét a farkassal, bikát egy oroszlánnal, vagy élőlényt halottal. Létezik-e boldogtalanabb állapot, mint amikor bölcs van bolondhoz kötve? A teve nem nyugszik, míg meg nem szabadul az őt a farkashoz fűző kötélről. Ugyanez áll a bikára és az oroszlánra, a holtra és előre, meg a bölcs és a bolond esetében is.

A lélek lénye mindezek fölött való, mert különböző világokkal van kapcsolatban, és minden területre elmehet. A lélek bizonyos ideig az anyagvilágban marad. Ebben az állapotban a lélek emberi. Csak azt látja, ami érzékszervekkel észlelhető, étellel, itallal és a durva anyaggal van elfoglalva. Más időszakban a lélek a neki megfelelő világhoz tartozik. Ebben az állapotban a lélek észlel, és megismerkedik a dolgokkal, mozgást okoz, képes megvizsgálni és elgondolkozni. Szabadon dönthet, és akarata is szabad. Ezek a lélek sajátos tulajdonságai.

A lélek ezek után a gondolatvilághoz tartozik, itt megtanulja megkülönböztetni az ősfarmákat az anyagi formáktól. Megérti a dolgok kezdő elvét, és gondolkodási képességével megkülönbözteti és felismeri az egyszerű és oszthatatlan formákat.

Az utolsó időszakban aztán a lélek az isteni világhoz tartozik. Ebben a legmagasabb állapotban a lélek elérte a jót és a jó-

ságot, és csakis a jót akarja. Minden gonosztól és álnokságtól mentes, és mindennel szembeszáll, ami gonosz, mert bölcs, és elővigyázatosan cselekszik.

A léleknek az első okkal való kapcsolata és rokonsága nyilvánvalóvá válik a lényében gyökerező törekvésből, hogy felfogja az Isten mindenhatóságában foglalt dolgok összességét. A lélek ugyanis nem nyugodhat, és nem elégszik meg teljesen, míg el nem éri a szellem világát, és minden ahhoz tartozónak a birtokába nem jutott. A lélek csakis ekkor hagyja abba a vágyakozást, ekkor békél meg, nyugszik meg és elégszik meg teljesen.

Nincsen nálad boldogtalanabb, ó lélek, hiszen magányos vándorként kerültél a barbárok országába. Saját nyelveden próbálsz beszélni velük és panaszkodsz, de nem értik a nyelvedet. Beszélnek hozzád, de a saját nyelvükön, melyet viszont te nem értesz. Ilyen szerencsétlen az állapotod. Beszélsz, de senki sem hallgat meg. Panaszkodsz, és senki sem szán meg. Lakóhelyétől messze hol talál vigaszra a hazájától elidegenedett, a származásától elválasztott? Ugyanakkor mohó telhetetlenség rabja vagy, s már arra sem vagy képes rájönni, hogy saját hibáidnak és tévelygésednek a gyümölcsét nyögöd. Halálos vágyak hajszolnak, és az élvezet durva telhetetlensége lelkesít. Nem adsz számot magadnak saját cselekedeteidről, melyek az önmegsemmisítésbe taszítanak. A végzetetlen tengeren hanyódsz

egy csalóka módon hasznosnak tűnő járműben. Olyan társat választottál, mely cserben fog hagyni. Olyanra bíztad magad, aki félrevezetett és becsapott. Bizony, keserves dolog, ha az embert a barátja megteveszti és kirabolja, ha a társa cserben hagyja.

Aki édes gyümölcsöt termeszt, az édeset fog enni. Aki értéktelent termel, az értéktelent is eszik. A jótettek eredményei megegyeznek a gyökerekkel, melyekből sarjadtak. Ugyanígy a rossz tettek következményei is a gyökereiknek felelnek meg, amelyekből fakadtak.

Kevés ismeret valóra váltva nagyobb nyereséggel jár, mint sok ismeret, melynek tettekkel való kivitelezését elmulasztod.

Isten legyen kegyes az iránt, aki tud és cselekszik, aki másokat tanít, aki ezt a könyvet elolvassa és megérti, aki másokat is megtanít ennek a megértésére; aki a kitűzött célt eléri, aki másokat is odavezet, miközben a helyes módon közvetít, aki igazat mond és részsül Isten segítségével.